

Kaugküttesüsteemide investeeringutoetustest

Jaanika Lilienberg
projektikoordinaator



Homse hoidjad

Soojusmajanduse
arengukava

Toetust 500 000 eurot

Investeeringud kaugküttesse

Toetust 70,5 miljonit eurot

Kaugkütte likvideerimine –
lokaalsetele lahendustele
üleminek

7 miljonit eurot

- Eeldused
- Millele toetust taotleda saab ja mida peab taotlemisel silmas pidama
- Riigiabist
- Millele pöörata tähelepanu taotlusvormi täitmisel
- Tekkinud küsimustest
- Mida toetuse saamine endaga kaasa toob

Kaugküttesüsteemide investeeringute tingimused

Majandus- ja taristuministri 06.01.2016 määrus nr 3

4 toetatavat tegevust:

- Soojustorustiku renoveerimine
- Soojuse tootmise seadme renoveerimine – kõik kütused lubatud
- Uue kaugküttesüsteemi rajamine
- Lokaalkütet kasutava hoone tarbijapaigaldise ühendamine olemasoleva võrguga

3 vooru:

- Soojustorustiku renoveerimine ja täiendavad ühendused
- Soojuse tootmise seadme renoveerimine
- Uue kaugküttesüsteemi rajamine – erandlik olukord, kus tekitatakse täiesti uus võrgupiirkond. Täiendavad liitumised ja ühendustorustikud kuuluvad esimese vooru alla.
- Kateldele **43** miljonit eurot
- Soojustorustikele **27,5** miljonit eurot
- Voor kõigi tegevuste peale kokku **13** miljonit eurot
- Taotlusvoorü tähtaeg **26. veebruar 2018 kell 17:15**

- **Abikõlblikud kulud**
- Projekteerimine – ainult projekteerimiseks toetust ei anta
- Ehitus, sh materjal
- Omanikujärelevalve
- Teavitamine
- Projektijuhtimine – teenusena

- **Mitteabikõlblikud kulud**
- Maa ost
- Investeering tarbijapaigaldisse
- Kütuse laaduri või samalaadse tehnika ost
- Kasutatud seadme ost
- Personalikulud
- Üldkulud

Kes võib taotleda?

- Soojusettevõtja kaugkütteseaduse tähenduses
- KOV
- KOV-le kuuluv äriühing
 - Kellel on investeeringukohustus?
 - Säilitamise ja sihtotstarbelise kasutamise kohustus

Millal taotleda?

- Kehtestatud soojusmajanduse arengukava – kui võrgupiirkonna toodang on väiksem kui 50 000 MWh.
- Plaanitav investeering peab olema kooskõlas soojusmajanduse arengukavaga. Ka uue võrgupiirkonna puhul tuleb plaan hoolikalt läbi analüüsida. Kas planeeritava katlamaja võimsus õige, kas rajatava torustiku parameetrid õiged.
- Katlamaja rajamisel konkurss vastavalt MKMi 21.06.2011 määrusele nr 47 „Soojuse ostmiseks konkursi korraldamise kord ja pakkumiste hindamise meetoodika“
- Projektiga ei tohi alustada enne taotluse esitamist. Alustamiseks loetakse lepingu sõlmimist.
 - Ettevalmistavad tegevused, nt eelprojekti koostamine, on lubatud, kuid ei ole toetatavad

Abikõlblikkuse periood

- Maksimaalne kestus **24 kuud**
- Seda saab pikendada ühe korra maksimaalselt 6 kuu võrra
- Abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamisega või taotluses toodud ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud hilisemal kuupäeval

Piirmäärad

- Miinimum toetus **20 000 eurot**
- Maksimaalne toetus **1 500 000 eurot**

- Maksimaalne toetus 300 000 eurot MW kohta
- Maksimaalne toetus 200 000 eurot soojustorustiku km kohta

Riigiabi

Üldise grupierandi artikkel 46

- Energiatõhus kaugküte direktiivi mõistes
- Abikõlblikeks kuludeks projekti maksumus miinus referentskatlamaja
- Referentskatlamajaks 1 MW põlevkiviõli katel 65 000 eurot
- Jaotusvõrgul peab kontrollima, et toetus ei ületaks abikõlblike kulude ja tegevuskasumi vahet

Vähese tähtsusega abi

- Kuni 200 000 eurot kolme aasta jooksul
- Jääki saab kontrollida rahandusministeeriumi kodulehelt <http://www.fin.ee/riigiabi>

Energiatõhus kaugküte

Kaugküttesüsteem, mis kasutab vähemalt:

50% taastuvenergiat,

50% heitsoojust,

75% koostoodetud soojust või

50% sellise energia ja soojuse kombinatsiooni

Riigiabi

Ettevõtte suuruse määratlemine

Tavanõuded VKE-le

- Töötajaid < 250
- Käive ≤ 50 miljonit eurot
- Bilanss ≤ 43 miljonit eurot

Arvestatakse ka partner- ja seotud ettevõtteid

Kõik KOV ettevõtted on suurettevõtted

Toetuse protsent artiklis 46

Tavapäraselt 45%

Lisandub 15% kuna Eesti asub vastavaid tingimusi täitvas piirkonnas

Seega Eestis on toetuse baasjooneks **60%**

Saab suurendada väikestele ja keskmistele ettevõtetele, kuid siin seab toetuse määrus **65%** ülempiiri

Jaotusvõrgul riigiabi toetuse määra ei piira ja kehtib määruse maksimaalne **50%**

Toetuse arvutamine

Soojustorustikud ja täiendavad ühendused

50% abikõlblikest kuludest

Riigiabi kontroll – toetuse summa ei tohi ületada investeeringu ja tegevuskasumi vahet. Kontroll toimub finantsmudeli kaudu.

Katlamajad

65% abikõlblikest kuludest, kuid mitte rohkem kui 50% projekti kulust

Suuretevõtte erand – toetus ei tohi ületada 60% abikõlblikest kuludest

Uued piirkonnad

Eraldi arvutused katlamajale ja soojustorustikule

Näide soojustorustik:

Projekti kulud 200 000 eurot, toetus 50% ehk 100 000 eurot

Näide katlamaja (2 MW):

- *Artikkel 46 alusel antav abi*

Projekti kulud 400 000 eurot

2 MW puhul referentskatlamaja hind

$2 \times 65\,000 = 130\,000$

$400\,000 - 130\,000 = 270\,000$

Toetus 65% 270 000st ehk 175 500 eurot

Ei ületa 50%

- *Vähese tähtsusega abi korral*

65% 400 000st ehk 260 000, kuid ei tohi ületada

50% projekti maksumusest, seega toetus 200 000 eurot.

Kaudne riigiabi äriühingust liitujate puhul

- Juhul, kui projektis rajatakse täiendav ühendus äriühingu tarbeks, st liituva hoone omanik on äriühing.
- Juhul, kui liituv äriühing saab liitumisel soodustust võrreldes tavaolukorras liitumisega.
- Soodustuse suurus on kaudne riigiabi äriühingule ja seda antakse vähese tähtsusega abi piires.
- Eraldi metoodikat soodustuse arvutamiseks ei ole. Tuleb lähtuda ettevõtte sisekorrast.

Finantsmudelist

- Igale voorule oma mudel. Leitav nii KIKi kodulehelt kui E-toetusest.
- Taotlusega koos tuleb esitada nii finantsmudel kui finantsmudeli seletuskiri
- Peab andma meile infot:
- Lubatud Riigiabi suurus
- Hindamiskriteeriumites nõutud soojuse hind – katlamajadel võrku väljastatav soojusenergia hind; uutel piirkondadel hind lõpptarbijale, torustiku rekonstrueerimisel ei ole hind hindamiskriteeriumiks
- Ettevõtte jätkusuutlikus (nii projekt kui ettevõtte) – kui taotlejaks on vald, siis ettevõtte kogu rahavoo lehte ei pea täitma. Valdade jätkusuutlikkust kontrollitakse eraldi.
- Tabelite täitmisel lähtuda eeltoodust. Mudel on universaalne, projektid on keerukamad. Kõik erisused või mudelis tehtud muudatused tuleb selgitada finantsmudeli seletuskirjas.

Taotluste hindamine

Metoodika määruse lisa

Korrigeeritud punktivahemikke

Soojustorustikud

- Soojusenergia kao vähenemine (NB! Täiendavad ühendused) – 30%
- CO2 kokkuhoid – 20%
- Omafinantseeringu osakaal – 10%
- Projekti kuluefektiivsus, EUR/m – 30%
- Projekti jätkusuutlikkus (kui palju hooneid on rekonstrueeritud) – 5%
- Taotleja suutlikkus projekti ellu viia (kui suur kogemus on soojusettevõttel) – 5%

Katlamajad

- CO2 kokkuhoid – 25%
- Omafinantseeringu osakaal – 10%
- Toodetava soojusenergia hind – 30%
- Projekti kuluefektiivsus, EUR/MW – 15%
- Projekti jätkusuutlikkus – 5%
- Taotleja suutlikkus projekti ellu viia – 5%
- Varustuskindlus – 10%

Uued piirkonnad

- CO2 kokkuhoid – 20%
- Omafinantseeringu osakaal – 20%
- Soojusenergia hind tarbijale – 20%
- Projekti jätkusuutlikkus – 20%
- Taotleja suutlikkus projekti ellu viia (hinnatakse taotleja valitud soojusettevõtjat) – 20%

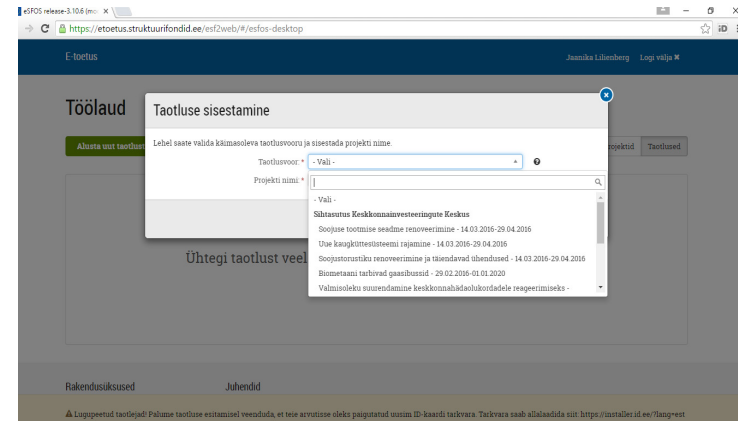
E-toetuse keskkond

etoetus.strukturifondid.ee

E-toetuse keskkond

Etoetus.strukturifondid.ee

- ID-kaardiga sisse logimine
- Valida rippmenüüst õige voor
- Sisestada taotluse andmed
- **Kõik, kes ettevõttes peavad taotlusega tutvuma, sh allkirjastama, lisada kontaktisikute alla**
- **Jälgida lisainfot ? all**
- Mõned taotluse lisad tuleb esitada KIKi vormil (nt FMA mudel, soojuskadude arvutus jm). Leitavad KIKi kodulehelt, samuti on lingid taotluse vormil lisainfo all



Homse hoidjad

E-toetuse keskkond

Taotleja alaleht

- Taotleja kontaktandmed
- Täita ka pangakonto lahter ning teha linnuke lahtrisse „konto omanik, millele RÜ teostab toetuse makseid, on ka makse saajaks“. Kui linnuke puudub, ei saa Partnerite ja makse saajate alalehest edasi.
- „Projekti kulude käibemaks“
 - „saab küsida riigilt tagasi“ – km ei ole abikõlblik
 - „jääb kulu tegija kanda“ – km on abikõlblik
- Kontaktisikute alla märkige kõik, kes taotlusega tutvuma peavad. Saab lisada kontaktisiku täpsustuse. Vähemalt ühe isiku juurde tuleb teha märge, et isik soovib teavitusi e-postile
- Kolm küsimust, mille abil tuvastada hindamiskriteeriumi taotleja suutlikkus projekti ellu viia – soojusettevõtja ei ole varem valdkonnas tegutsenud; tegutseb ainult ühes piirkonnas, tegeleb mitmes piirkonnas (või on aastane tootmine on üle 50 000 MWh)
- Soojuse müügilepingud või muud lepingud, kui taotleja ei osuta võrgupiirkonnas kaugkütteteenust
- Kas toetuse saaja on VKE või suurettevõtte – katlamajadel sõltub toetuse maksimaalne määr, teistel vajalik statistika tarbeks
- Loetelu taotleja opereeritavatest võrgupiirkondadest

E-toetuse keskkond

Üldandmed alaleht

- Projekti algus ja lõpp (NB abikõlblikkuse periood max 24 kuud). Sisestada reaalne ajavahemik. Pigem arvestada pikema perioodi ja piisava ajavaruga. Algust ei maksa panna liiga varaseks. Aktid ja arved peavad mahtuma abikõlblikkuse perioodi, viimane arve peab olema tasutud hiljemalt 45 päeva pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu.
- Kas taotleja on rakendanud või taotlenud vahendeid käesoleva projektiga sisuliselt seotud (k.a jätkutegevused) tegevuste rahastamiseks – jah vastuse korral tuleb märkida rahastaja nimi, toetuse täpsustus, rahastusotsuse kuupäev (või taotluse esitamise kuupäev) ja toetuse summa

Partnerid alaleht

- Makse saaja info täitub automaatselt taotleja andmetega, kui Taotleja lehel on tehtud linnuke lahtrisse „*Konto omanik, millele rakendusüksus teostab toetuse makseid, on ka makse saajaks*“
- Partneri andmed täita ainult juhul, kui keegi lisaks taotlejale panustab projekti rahaliselt

E-toetuse keskkond

Sisu alaleht

- Märkida võrgupiirkonna aastane tootmismahd – kui on alla 50 000 MWh, siis tuleb lisada ka volikogu poolt kinnitatud soojusmajanduse arengukava
- Projekteerimistingimused/eelprojekt – **katlamajadel on mõlemad kohustuslikud**
- Loetelu võrku ühendatud hoonetest, sh info kui paljud neist on rekonstrueeritud – vajalik hindamiskriteerium „projekti jätkusuutlikkus“ tuvastamiseks. Rekonstrueeritud hoone määrase seletuskirja järgi „kui vähemalt hoone vundament, katus või välisfassaadi otsaseinad on soojustatud“ – **eraldi vormi enam ei ole, kirjutada protsent taotlusesse.**
- Täiendavad ühendused
 - Uute ehitatavate hoonete liitumist ei toetata
 - Kes uued tarbijad on? Äriühingust tarbija puhul on tegu riigiabiga, mida saab anda vähese tähtsusega abi piires
 - Eelkokkulepped tarbija liitumiseks – kindlus, et tarbija on liitumisest huvitatud; kohustus ehitada liitumine välja kolme aasta jooksul; kokkulepe tingimuslik, jõustub, kui toetust saadakse
- Tuua välja olemasolev ja tulevane võimsus (uus+allesjääv)
- Katlamaja projektides info soojuste ostu konkursi tulemuste kohta
- Meelde tuletuseks on lisatud eraldi vara kasutusõiguse selgituste lahter.

E-toetuse keskkond

Näitajad alaleht

- Näitena - torustiku projekti puhul lingi „Lisa näitaja“ alt saab eraldi välja tuua erinevaid näitajaid. Valida projektile kohalduvad.

Amortiseerunud ja ebaefektiivse soojustorustiku renoveerimine ja/või uue soojatorustiku rajamine (6.2.2)

Näitaja nimetus *	Möötüühik *	Algväärtus *	Sihtväärtus *	
Renoveeritud soojustorustik ja täiendavad liitumised				
Renoveeritud soojustorustiku pikkus	km			Kustuta
Uue soojustorustiku pikkus	km			Kustuta
+ Lisa näitaja..				

- Kontrollige alati kas näitaja on rippmenüüs. Võimalik on näitajat ka ise sisestada, aga sellisel juhul ei toimi andmete kokku liitmine.
- Soojuskaos vähenemine tuua välja nii protsentides kui MWh. Kao vähenemine MWh on toodud ka rippmenüüs. Algväärtuseks 0 ja sihtväärtuseks kokkuhoitav soojus.
- Katlamajadel on näitajaks ka taastuenergia toodang (rippmenüüst)
- Algväärtuseks, kõigi näitajate puhul, märkida alati 0
- Valdkonna üleste näitajate all võib projekti mõju ka puududa. Keskkonna kui ka regionaalarengu mõju reeglina on.
- Lisadest tuleb esitada CO2 arvutuskäik ja soojusenergia kao vähenemine. Abitabelid KIKi vormil.

E-toetuse keskkond

Tegevused alaleht

- Mõistlik hoida tegevused lepingute põhisena.
- Tegevuste alalehelt liigub info eelarvesse ja hiljem tuleb iga esitatud arve siduda eelarve kulurea või kuluridadega.
- Näiteks:
 - Projekteerimine
 - Ehitustööd
 - Omanikujärelevalve

E-toetuse keskkond

Eelarve alaleht 1/2

- Kaugkütte puhul on tegu riigiabiga ja tavapäraseid tulu teenimise reeglid ei kohaldu. Eelarve lehel tuleb alati teha märged lahtrisse „*Projektiga ei teenita tulu või tulu teenimise reeglid ei kohaldu*“ ja kulu-tulu analüüsi faili ei ole vaja lisada

Üldtingimused

Taotletud toetuse määr (%): * Kõigil tegevustel sama ?

Kas projektiga teenitakse tulu?: * Projektiga ei teenita tulu või tulu teenimise reeglid ei kohaldu ?
 Projektiga teenitakse tulu

Kulu-tulu analüüsi fail: [+ Lisa fail.](#) ?

- Riigiabi arvutused teha finantsmudelil ja need mõjutavad ainult toetuse summa kujunemist.
- Varasemat näidet kasutades – kui katlamaja maksab 400 000 eurot, siis eelarves tuua välja 400 000 eurot, mitte $400\ 000 - 130\ 000 = 270\ 000$

E-toetuse keskkond

Eelarve alaleht 2/2

- Eelarve põhjal on ette toodud horisontaalsed kulud „projekti administreerimine“.
Jätke lahter tühjaks!

Horisontaalsed kulud		
Projekti administreerimine	0,00	
Kokku (EUR):	0,00	
VALDKOND KOKKU (EUR):		0,00

- Katlamajade puhul lisada eraldi KIKi eelarve vorm – vajalik projektide võrdlemiseks
- Info selle kohta kas taotletakse grupierandi järgset abi või vähese tähtsusega abi (VTA).
- Eelarvet põhjendavad dokumendid – hinna pakkumised, kalkulatsioonid
- Omafinantseeringu ja püsikulude katmise kinnitus ja selgitus millistest vahenditest omafinantseering tagatakse – **hindamisel kõige aeganõudvam!**
 - KOV ei saa oma ettevõttele toetust anda – samuti Riigiabi, küll on lubatud omakapitali tõstmine
- Finantsmajanduslik analüüs KIKi vormil ja finantsmajandusliku analüüsi seletuskiri

E-toetuse keskkond

Rahastajad alaleht

- Tuuakse eraldi välja rahastajate kaupa, kes kui palju projektist katab
- Võimalus lisada muid dokumente

Hanked ja lepingud alaleht

- Täita ainult juhul, kui hange on juba läbi viidud

Esitamine alaleht

- Erinevad kinnitused – millega peate toetust taotledes arvestama
- Võimalus lisada volitus
- Allkirjastamine – **allkirjastaja peab olema kontaktisikute all kirjas!**

Kas projekti on läbi analüüsitud vastavalt soojusmajanduse arengukavale esitatud nõuetele?

Kas omandisuhted on paigas ja taotleja saab vastutada ka projektijärgse perioodi eest?

Kas projekti teostamiseks pole takistusi? Nt kehtestamata soojusmajanduse arengukava, pooleli soojuse ostu konkurss jne

Kas omafinantseering on tagatud? – vajadusel volikogu otsus, laenu taotlemisel annab kindluse krediidikomitee otsus

Varuda aega projekti elluviimiseks. Hankefaas on aeganõudev. Alates 100 000 eurost kohustuslik KIKi kooskõlastus, mis võib võtta kuni 30 päeva.

Esitage taotlus väikese varuga. Elektroonilises süsteemis võib tõrkeid esineda ning viimasel hetkel ei saa me tehnilist tuge pakkuda.

Tõrgete esinemisel kontrollige kas teil on ID-tarkvara viimane versioon ja tühjendage cache.

Tekkinud küsimusi 1

- **Kuidas näidata CO2 vähenemist torustiku renoveerimisel?**

Ei saa näidata, et kogu vähenemine toimub tipukütuselt. Erandid on võimalikud, aga seda tuleb põhjendada.

- **Paigaldatakse uus hakkekatel, aga ka uus fossiilkütusel töötav tipukatel ja mõlemale küsitakse toetust. Kas referentskatlamaja arvutustes tuleb need liita?**

Jah, hakkekatla toimimiseks on tipukatel vajalik ning kui mõlemale antakse riigiabi, tuleb sellega ka toetuse arvutustes arvestada.

- **Millal on ehitatava hoone liitmine toetatav?**

Liitmine on toetatav, kui hoone on valmis ja sellele on antud kasutusluba

- **Kuidas jaotada täiendava ühenduse kulusid uute tarbijate vahel?**

Vastavalt soojusettevõtte tavapraktikale. Arvestama peab, et kui toetust küsitakse äriühingu liitmiseks, siis kaudselt on Riigiabi saajaks äriühing. See on võimalik ainult vähese tähtsusega abi piires, ja abi saajaks on liituv äriühing.

Tekkinud küsimusi 2

- **Rajatakse uus katlamaja ja see on vaja ühendada olemasoleva võrguga. Kas ühendustorustiku rajamine on abikõlblik?**

Jah, katlamaja projekti osana.

- **Millisesse vooru kuulub ühendustorustik, kui liidetakse kaks võrgupiirkonda?**

Torustiku vooru, tegu on täiendava ühendusega.

- **Kas suitsugaaside pesuri kulud on abikõlblikud?**

Jah, kuid peab arvestama, et toetust ei saa anda keskkonnanõuetega vastavusse viimiseks. Kulud on abikõlblikud, kui katlamaja vastab ka täna keskkonnanõuetele, kuid tahetakse muuta olukord veelgi efektiivsemaks.

- **Kas hangetega võib alustada enne taotluse rahuldamise otsust?**

Võib, kuid ei soovita. Hangetes tehakse palju vigu ja kui tegu ei ole just kogenud hankijaga, on parem hangete korraldamisel KIKiga konsulteerida. Enne otsust me hangete eelkontrolle ei tee.

Riigiabi reeglitest tulenevalt ei tohi enne taotluse esitamist kohustusi võtta, st lepingut sõlmida. Meie ei soovita lepinguid sõlmida enne taotluse rahuldamise otsust.

Mis juhtub kui toetust saadakse?

Toetuse taotlemine on võimalus, mitte kohustus! ... kui võimalust kasutada, kaasneb rida kohustusi

- Järgida taotluse rahuldamise otsuses kokkulepitut. Projekti ei tohi ühepoolselt muuta! **Näiteks:** Projekti kallinemisel loobutakse ühest lõigust. Tuleb taotleda otsuse muudatust.
- Järgida riigihangete seadust, ka mitte-hankijatel kohustus lähtuda üldpõhimõtetest. Juhend KIKi kodulehel. Kehtesta reeglid ja pea neist kinni!
- Hanked eeldatava maksumusega üle 10 000 euro tuleb korraldada elektrooniliselt riigihangete registris (NB! Ka mitte-hankijad)
- Esitada tähtaegselt nõutud aruanded
- Esitada maksetaotlus, kulude olemasolul, vähemalt kord kvartalis
- Tagada vara säilimine ja sihtotstarbeline kasutamine vähemalt 5 a projekti lõpust
- Tagada toetusest teavitamine vastavalt struktuuritoetuste nõuetele
- Kasutusloa risk
- ...

Täna!

Jaanika.lilienberg@kik.ee 627 4124

Homse hoidjad